

Turizm ve Otel İşletmeciliği Programında Öğrenim Gören Öğrencilerin Otelcilik Mesleğine İlişkin Algıları

The Conceptions of Hotel Management Profession of The Students Studying in Tourism and Hotel Management Program

Atınç OLCA^{1*} ve Zafer ÇELİK²

¹ Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Gaziantep.
² Zirve Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Gaziantep

Özet

Otelcilik, insanın insana hizmet etmede şartların zorlandığı, imkânların en üst seviyede gerçekleştiği, bir hizmet sektörüdür. Hizmeti verenin de alanın da merkezinde insanın olduğu nadir iş kollarından birisidir. Üstün ve kusursuz bir hizmet esasına dayanması, farklı kültür ve milletlere hitap etmesi, ağır çalışma koşulları, güler yüz ve hoşgörü temelli olması gibi nedenlerden ötürü otelcilik mesleği büyük bir özveri ve fedakârlık ister. Bu noktada işini, mesleğini sevmeyen, saygı duymayan bir otelcinin başarılı olması mümkün olamadığı gibi ruhen ve bedenen de mutlu olması imkânsızdır.

Bu araştırma, Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı'nda eğitim gören öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Bununla beraber, otelcilik meslek algılamasını belirlemeye yönelik tutum ifadeleri ile öğrencilerin cinsiyetleri ile mezun oldukları lise türü değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olup olmadığına da bakılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamalarının ağırlıklı olarak olumlu olduğu ve otelcilik meslek algılamasını belirlemeye yönelik bazı tutum ifadeleri ile araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ve mezun oldukları lise türü değişkenleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Otelcilik Mesleği, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı Öğrencileri.

Abstract

Hotel management is a service industry sector in which circumstances are required by one human serving another and where opportunities are highly materialized. It is one of

*Yazışma adresi: Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, 27310 Gaziantep, Türkiye.
e-mail:olcay@gantep.edu.tr

the rare business types where “human” is at the center bath as the service provider and the receiver. It depends on flawless service that addresses different cultures and nations, depends on hard working conditions and requires smiling face and tolerance in its nature. Thus hotel management profession necessitates commitment and sacrifice. In this respect, it is impossible for a hotelkeeper that does not like and respect his/her profession to become neither successful nor happy spiritually and physically.

This research is conducted to find out the conceptions of the students in Gaziantep University Tourism and Hotel Management Community College. Additionally, in this research, it is observed whether the correlation between students’ approach to define hotel management as a profession have a meaningful difference in statistical variables like gender and the type of high school that they have graduated. Results indicate that large numbers of students participating in this research have a positive conception of the hotel management profession and there are determined meaningful differences between students’ approach towards the hotel management profession and their statistical variables like gender and the type of high school they graduated.

Key words: Hotel Management Profession, Students of Tourism and Hotel Management Program.

I. Giriş

İnsanın temel ihtiyaçları çağlar boyunca önemli bir değişiklik göstermemiştir. Ancak ihtiyaçlarını karşılayan objeler ve onları elde etme yolları çok büyük bir değişim geçirmiş ve geçirmektedir. Avcılık ve toplayıcılık döneminde insan, artan ürünü ihtiyaç duyduğu başka ürünlerle değiştirme yani takas yöntemini geliştirmiştir. Değişim aracı olarak paranın bulunması insanların fazla ürün üretip değişik kaynaklardan çeşitli mallar almasını kolaylaştırmıştır. Bu sayede, çeşitlenen ihtiyaçlarını başkalarından karşılamaları iş bölümünü geliştirmiş ve mesleklerin kaynağını oluşturmuştur. Meslek, insanlara yararlı mal ve hizmet üretmek ve karşılığında para kazanmak için yapılan, belli bir eğitimle kazanılan sistemli bilgi ve beceriye dayalı, kuralları toplumca belirlenmiş etkinlikler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Kuzgun, 2000:1-3). Birey, toplum içinde mesleği aracılığıyla bir yer edinmekte, geçimini sağlamakta ve geleceğini bu temel üzerine inşa etmektedir. Aynı zamanda meslek, bireyin kişiliğini ciddi anlamda etkilemektedir (Akyol ve Aslan, 2006:52).

Ergenlik dönemi gençler için meslekle ilgili karar vermeleri açısından kritik zaman olarak değerlendirilmektedir. Gençler bu dönemlerinde, meslek olarak seçecekleri alanları belirlemek ve meslekleri hakkında karar vermek durumundadırlar. Meslek seçimi gencin, yalnızca nasıl bir işte çalışmak istediği ile ilgili olmayıp aynı zamanda nasıl bir hayat standardı içinde yaşamak istediğini de etkileyen bir karar olduğu için çok önemlidir. Ergenlik çağına gelmiş gençlerin böylesine önemli bir karar vermek zorunda olmaları, mesleki rehberlik yardımı almamışlarsa, doğru ve akılcı kararlar vermelerini zorlaştırmaktadır. Meslek seçimi, meslek gelişiminde yer alan mesleki gelişim görevlerini başarı ile tamamlama ve mesleki olgunluk düzeyi ile bağlantılıdır.

Psikolojik danışmanlar, öğrencilerin mesleki gelişim evrelerinden hangisinde olduğunu ve mesleki olgunluk düzeylerini belirleyerek gerekli rehberlik programlarını hazırlamaları ve uygulamaları, gençlerin meslek seçiminde zorlanmamaları ve doğru kararlar vermeleri açısından çok yararlı olacaktır (Çoban, 2005:40).

Meslek seçimi, bireyin ilgi, yetenek, değer, beklenti ve kişilik özelliklerine uygun olarak seçildiğinde kişinin ruh sağlığını mesleki ve özel hayatını olumlu yönde etkilemekte ve bireyin hayat kalitesi ve standardına olumlu yönde katkı sağlamaktadır (Seligman, 1980; Savickas, 1990).

Algılama, insanların çevresindeki olay ve nesnelere kendisine ulaşan etkileri duyu organları yoluyla alarak, onların bilincine ulaşmasıdır. Algının önemi ise, insan davranışlarını biçimlendirmesiyle ortaya çıkmaktadır. Öğrencilerin okudukları ya da mezun oldukları bölümler hakkındaki algılamaları onların özellikle örgütsel davranışlarının temelini oluşturması yönüyle önemlidir. Herhangi bir mesleğin özelliklerinin ilgili programlarda okuyan öğrenciler tarafından algılamalarının belirlenmesi, ortaya konulması o mesleğin topluma gerektiği şekilde ifade edilip edilemediğinin önemli göstergelerinden biridir (Halıcı ve Delil, 2003:22).

II. Araştırma Problemi

Bireylerin yaşamları özel ve çalışma hayatı olarak iki kategoride değerlendirilir ve bu hayatların birbiri ile arasında sıkı bir ilişki vardır. Özel yaşamında mutsuz olan bir bireyin çalışma hayatında başarılı olması pek mümkün olan bir şey değildir. Aynı şekilde çalışma hayatında başarısız ve huzursuz olan bir kişinin özel hayatının da bundan olumsuz bir şekilde etkileneceği beklenmektedir. Çalışma hayatında bireyi mutsuzluk ve memnuniyetsizliğe götüren pek çok sebep vardır. Araştırma kapsamında üzerinde önemle durulacak olan meslek algılamasıdır. Mesleğini ve işini sevmeyen, saygı duymayan bir birey ne kadar iyi şartlarda çalışırsa çalışsın nispeten başarılı olsa da mutlu olması mümkün olamamaktadır. Çünkü kişinin seçeceği meslek onun nasıl bir hayat süreceğini yaşamının amacını, kimliğini, potansiyelini kullanmasını, kendisine saygısını, sosyal desteğini, maddi kazanımını ve zamanını geçirme biçimini oluşturmaktadır (Ehtiyar ve Üngüren, 2008:175).

Ancak Türkiye'nin mevcut durumu göz önünde bulundurulduğunda bireyler genellikle istedikleri, mutlu oldukları meslekleri icra etme imkânını bulamamaktadır. Bu durumun çok çeşitli nedenleri vardır. Türkiye'de cazip ve saygın bir meslek edinmenin ön şartı olan yükseköğretime devam edebilmek için yoğun bir rekabetin yaşandığı YGS sınavını kazanmak gerekmektedir. Milyonlarca aday içerisinde çok az bir kısmı arzuladığı bir yükseköğretim programına yerleşebilirken geriye kalan büyük çoğunluk "yeter ki bir programa yerleşebileyim" endişesini taşımaktadır. Bu endişe aslında ilk gençlik yıllarından emekli oluncaya değin geçen uzun ama genellikle mutsuz, tatminsiz bir meslek yaşamının başlangıcını oluşturmaktadır.

Otel işletmelerinde çalışan işgörenlerin donanımları kadar otelcilik mesleğine duydukları sevgi, saygı ile olumlu algıları büyük önem taşımaktadır. Başlangıçta çalışma koşulları hakkında yetersiz bilgiye sahip olmaktan dolayı çok cazip gelen otelcilik mesleği içine girdikçe zor ve çetin yüzünü göstermekte, ağır çalışma koşulları işgörenleri yıpratmakta, meslekten soğutmakta ve işgörenlerin farklı mesleklere kaymasına neden olmaktadır. Yapılan araştırmalar çeşitli boyutlarıyla bu saptamayı desteklemektedir (Kuşluyan ve Kuşluyan, 2000; Koyuncu, 2000; Koko ve Guerrier, 1994). Bununla beraber, turizm eğitimi ve öğrencilerin tutum ve algılarını belirlemeye yönelik gerek yurt içinde gerekse yurt dışında yakın tarihli ve önceki tarihli araştırmalardan turizm eğitimi almış özellikle üniversite mezunlarının sektörü terk etme ve başka sektörlerde çalışmak istedikleri görülmektedir. Bu sorunların önceki dönemlerden bugüne değin devam ediyor olması, yapılan çalışmalarda öne sürülen çözüm önerilerinin uygulamaya dönüştürülmesinde başarıya ulaşamadığı izlenimini vermektedir (Ehtiyar ve Üngüren, 2008:163).

Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinde otelcilik mesleği bir sanat olarak algılanırken, Türkiye’de otelcilik mesleğinin her kademesi için birtakım olumsuz ve incitici değerlendirmeler yapılmaktadır. Toplumun bu tutum ve baskısının cinsiyetler üzerindeki etkisi daha şiddetli olmakta ve bilhassa bu meslekte çalışan bayanlar hoş karşılanmamaktadır. Bu bakış açısının toplum içinde bir fert olan öğrencilere nasıl yansıdığına tespit edilmesi ve bilhassa çalışmanın Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde gerçekleştirilmesi durum tespiti açısından önemlidir.

Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı’nda ilk defa yapılan bu çalışma; ön lisans düzeyinde turizm eğitimi alan öğrencilerin, otelcilik mesleği hakkındaki algılarının belirlenmesi konu hakkındaki veri eksikliğinin giderilmesi ve diğer çalışmalara veri sağlaması adına önem taşımaktadır.

III. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada; Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı’nda okuyan öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılarının sınıflandırılması ve algıların cinsiyete ve mezun olunan lise türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amaçlanmaktadır

IV. Araştırmanın Uygulanması

Araştırma, 2008 yılının Nisan ayında söz konusu programın öğretim elemanları tarafından sınıf ortamında öğrencilerin anket formlarını doldurmaları sağlanarak gerçekleştirilmiş, geri dönüşü gerçekleşen anket formları, dönüş sırasına göre bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Ancak; anket formlarından 8 tanesi eksik doldurulmuş, 1 tanesi de hatalı doldurulduğu için değerlendirme

dışı bırakılmıştır. Buna göre, araştırma kapsamında yapılması planlanan anket sayısı 176 iken, değerlendirilmeye alınan anket sayısı 167 olarak gerçekleşmiştir.

V. Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmanın amacında ortaya konulan ilişkileri test etmek amacıyla aşağıdaki hipotezler kurulmuştur:

H₁: Öğrencilerin otelcilik mesleğine yönelik algılamaları olumludur.

H₂: Öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

H₃: Öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları ile mezun oldukları lise türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır.

VI. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırma, ilişki arayıcı betimsel tarama türünde bir araştırmadır. 2007-2008 akademik yılında Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı'nda eğitim gören öğrencilerin görüşleri veri olarak toplanmış ve bu görüşler doğrultusunda, öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları ile araştırmanın hipotezleri kapsamında ortaya konan değişkenler arasında anlamlı farklılıklar saptanmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler "SPSS for Windows 13.0" istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiştir.

6.1. Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini Gaziantep Üniversitesi Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı'nda 2007-2008 akademik yılında eğitim gören 83 birinci sınıf ve 93 ikinci sınıf olmak üzere toplam 176 öğrenci oluşturmaktadır. Bu evren doğrultusunda, tam sayım amaçlanmış ve 167 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu sayının evreni temsil edebileceği görülmektedir.

6.2. Anket Formunun İçeriği ve Bilgi Çözümleme Yöntemi

Otelcilik mesleğine ilişkin tutum anketinin hazırlanmasında Murat ve Uygun (2004)'un geliştirmiş oldukları anketten esinlenilmiştir. Daha sonra hazırlanan anket formunun teknik olarak araştırma amacına uygunluğunu test etmek için 2007-2008 akademik yılında Turizm ve Otel İşletmeciliği Programında eğitim gören 39 öğrenci üzerinde pilot uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama sonucunda soru kalıp ve içeriklerinde bazı

düzeltilme ve değişiklikler yapılmış ve nihayetinde soruların geçerlik ve güvenilirlik analizleri yapılmak suretiyle anket formuna son şekli verilmiştir.

Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri ile mezun oldukları lise türü; ikinci bölümde ise öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılarını ölçen 36 soruluk otelcilik meslek algılamasına ilişkin tutum ifadeleri yer almaktadır. Bu anket Likert tipi 5'li dereceleme şeklindedir. Anket; “Tamamen Katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Kararsızım”, “Katılmıyorum” ve “Hiç Katılmıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Soruların daha iyi algılanıp, daha sağlıklı yorumlanabilmesi için Tablo.1’de gösterilen katılım ifadeleri; “Tamamen Katılıyorum” seçeneğinden başlamak üzere 5’den 1’e doğru puanlanma yoluna gidilmiş ve aritmetik ortalamaların değişim aralığı (range) ise şu şekilde hesaplanmıştır:

$$\text{Değişim Aralığı (Range)} = 5 - 1 = 4$$

$$\text{Değişim Aralığı (Range)} = 4 / 5 = 0,80$$

Bu hesaplardan hareketle, anket sorularına verilen cevapların analizi sonrasında ortaya çıkacak aritmetik ortalamaların aralık değerleri ile hangi seçeneğe isabet edeceği Tablo.1’de gösterilmiştir.

Tablo.1: Aritmetik Ortalamaların İsbet Ettiği Seçeneklerin Aralık Değerlerine Göre Dağılımı

Ağırlık	Seçenekler	Aritmetik Ortalamaların Aralık Değerleri
5	Tamamen Katılıyorum	4,20 – 5,00
4	Katılıyorum	3,40 – 4,19
3	Kararsızım	2,60 – 3,39
2	Katılmıyorum	1,80 – 2,59
1	Hiç Katılmıyorum	1,00 – 1,79

Anketten elde edilen bulguların çözümlenmesinde; cinsiyet ile mezun olunan lise türü bilgilerine ilişkin bulguların frekans ve yüzde tabloları oluşturulmuş, anketin ikinci bölümünde yer alan derecelendirilmeli yarguların çözümlenmesinde ise, cevaplayıcıların ifadelere verdikleri katılım derecelerine ilişkin; frekans, standart sapma ile aritmetik ortalama hesaplamaları yapılmıştır. Elde edilen verilere göre, her sorunun aritmetik ortalamasının aralık değerine göre temsil ettiği seçenek sonuç sütununa yazılmıştır. Bununla beraber, cevaplayıcıların ifadelere verdikleri katılım dereceleri ile cinsiyetleri ve mezun oldukları lise türü değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını test etmek amacıyla da cinsiyet değişkeni için “t testi”, mezun oldukları lise türü değişkeni için de “Tek Yönlü Varyans (One Way Anova)” analizi ve farklılıkların hangi gruplar (mezun olunan lise türleri) arasında gerçekleştiğinin karşılaştırılması için de Post Hoc testlerinden Tukey yöntemi uygulanmıştır.

Büyüköztürk (2002:117-118)'ün de vurguladığı gibi, anketin yapı geçerliliğini sağlamak ve ankette yer alan maddelerin faktör yüklerinin belirlenerek işlevsel bir boyutlandırmanın elde edilmesi amacıyla faktör analizi (Principal Component Analysis) yapılmıştır. Faktör analizi yapılmadan önce verilerin faktör analizine uygunluğu KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) ve Bartlett testiyle test edilmiştir. 36 maddenin faktör analizi için KMO değeri 0,892 ve Bartlett testi sonucu $\chi^2= 2741,526$ ($p \leq 0.05$) olarak bulunmuştur. Veriler üzerinde faktör analizi yapılabilmesi için minimum KMO değeri 0.60 olarak önerilmektedir (Pallant, 2001). Bu durumda gözlenen 0.892' lik KMO değeri önerilen KMO değerinden yüksektir ve verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Yapılan faktör analizi sonucunda soruların faktör yüklerinin 0.370 ile 0.753 arasında olduğu görülmüştür. Toplam varyans ise 61.359 olarak hesaplanmıştır. Soruların faktör yükleri Tablo.2' de gösterilmiştir.

Tablo.2: Soruların Faktör Yükleri

SORULAR	FAKTÖR YÜKLERİ	SORULAR	FAKTÖR YÜKLERİ
1	0.569	19	0.592
2	0.694	20	0.669
3	0.615	21	0.676
4	0.700	22	0.676
5	0.528	23	0.667
6	0.489	24	0.647
7	0.480	25	0.582
8	0.666	26	0.599
9	0.554	27	0.694
10	0.680	28	0.675
11	0.370	29	0.429
12	0.736	30	0.661
13	0.657	31	0.521
14	0.753	32	0.510
15	0.547	33	0.664
16	0.663	34	0.622
17	0.709	35	0.688
18	0.604	36	0.505

Toplam Varyans: 61.359

Anketle ilgili soru ifadelerinin güvenilirlik (İçsel Tutarlılık) analizi için, Cronbach Alfa değerine bakılmıştır. Güvenilirlik analizi, herhangi bir konuda örnekleme oluşturan birimler üzerinden veri toplamak amacıyla geliştirilen ölçme aracını oluşturan ifadelerin (yargı, önerme, soru vb.) kendi aralarında tutarlılık gösterip göstermediğini test etmek amacıyla kullanılır (Ural ve Kılıç, 2005:258). Alfa katsayısının değerlendirilmesinde uyulan değerlendirme kriterlerine göre elde edilen sonuç $0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise anket oldukça güvenilirdir (Özdamar, 1999:522). Buna göre Cronbach Alfa değeri 0,604 olarak hesaplanmıştır ve anketin oldukça güvenilir olduğu görülmüştür.

VII. Araştırma Bulguları

7.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerle İlgili Tanıtıcı Bilgiler

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyeti ile mezun oldukları lise türüne göre frekans ve yüzde dağılımları Tablo.3’de gösterilmiştir.

Tablo.3: Ankete Katılanların Cinsiyet ve Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	92	55.1
Kız	75	44.9
Toplam	167	100
Mezun Oldukları Lise Türü	n	%
Genel Lise	93	55.7
Anadolu/Süper Lise	16	9.6
Anadolu Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi	38	22.7
Diğer Meslek Lisesi	20	12.0
Toplam	167	100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %55.1’i (n=92) erkek, %44.9’u (n=75) kızdır. Mezun oldukları lise türüne bakıldığında; %55.7’si (n=93) genel lise, %9.6’sı (n=16) Anadolu/süper lise, %22.8’i (n=38) Anadolu otelcilik ve turizm meslek lisesi ve %12’si ise (n=20) diğer meslek lisesi mezunu oldukları görülmektedir.

7.2. Otelcilik Meslek Algılamasına İlişkin Bulgular

“Turizm ve otel işletmeciliği ön lisans programında okuyan öğrencilerin otelcilik mesleğine yönelik algılamaları olumludur” (H₁) hipotezini test etmek amacıyla otelcilik meslek algılamasına yönelik sorulara verilen cevaplar analiz edilmiş; seçeneklere verilen cevapların sayısı ve yüzdesi, aritmetik ortalaması, standart sapması hesaplanmış ve daha önce Tablo.1’de gösterilmiş olan aritmetik ortalamaların aralık değerleri (range) ile hangi seçeneğe isabet ettiği sonuç sütununa yazılarak mesleğe yönelik algısı yorumlanmıştır.

Konuya ilişkin bulgular ve analiz sonuçları Tablo.4’te gösterilmiştir.

Tablo.4: Otelcilik Mesleği İle İlgili Öğrenci Algılarına İlişkin Aritmetik Ortalamalar, Standart Sapmalar, Sonuçlar ve Yorumları

ANKET SORULARI (TUTUM İFADELERİ)	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç	Mesleğe Yönelik Algılama
	n %	n %	n %	n %	n %				
1. Otelcilik insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum.	1 6	9 5,4	17 10,2	76 45,5	64 38,3	4.15	0.85	Katılıyorum	Olumlu
2. Otelcilik yapmayı düşünmem.	31 18,6	48 28,7	56 33,5	21 12,6	11 6,6	2.59	1.12	Katılmıyorum	Olumlu
3. Otelci olma düşüncesi bile beni tedirgin eder.	58 34,7	66 39,5	25 15	12 7,2	6 3,6	2.05	1.05	Katılmıyorum	Olumlu
4. Otelcilik mesleğini çok seviyorum.	8 4,8	22 13,2	42 25,1	67 40,1	28 16,8	3.50	1.06	Katılıyorum	Olumlu
5. Yaşam planlarımı yapmada otelcilik mesleğinden yararlanıyorum.	12 7,2	51 30,5	32 19,2	54 32,3	18 10,8	3.08	1.16	Kararsızım	Kararsız
6. Otelcilik sıkıcı bir meslektir.	58 34,7	66 39,5	17 10,2	17 10,2	9 5,4	2.11	1.15	Katılmıyorum	Olumlu
7. Bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim.	12 7,2	25 15	79 47,3	37 22,2	14 8,4	3.09	0.99	Kararsızım	Kararsız
8. Otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum.	40 24	62 37,1	32 19,2	19 11,4	14 8,4	2.43	1.20	Katılmıyorum	Olumlu
9. İstedğim işletmede çalışabileceğimi bilsem de otelcilik yapmam.	65 38,9	54 32,3	28 16,8	10 6	10 6	2.07	1.15	Katılmıyorum	Olumlu
10. Parasal yönden cazip olsa da otelci olmayı tercih etmem.	63 37,7	65 38,9	21 12,6	9 5,4	9 5,4	2.01	1.10	Katılmıyorum	Olumlu
11. Otelci sözcüğünü duymak bile beni huzursuz ediyor.	83 49,7	64 38,3	6 3,6	8 4,8	5 3	1.83	1.77	Katılmıyorum	Olumlu
12. Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum.	18 10,8	33 19,8	76 45,5	29 17,4	11 6,6	2.89	1.02	Kararsızım	Kararsız
13. Kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum.	59 35,3	76 45,5	16 9,6	14 8,4	2 1,2	1.94	0.94	Katılmıyorum	Olumsuz
14. Otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum.	49 29,3	70 41,9	31 18,6	14 8,4	3 1,8	2.09	0.96	Katılmıyorum	Olumsuz
15. Hangi koşullar altında olursa olsun otelcilik yaparım.	24 14,4	59 35,3	62 37,1	16 9,6	6 3,6	2.52	0.97	Katılmıyorum	Olumsuz
16. Hayatta seçmeyi düşünebileceğim en son meslek otelciliktir.	58 34,7	65 38,9	24 14,4	12 7,2	8 4,8	2.08	1.09	Katılmıyorum	Olumlu
17. Otelcilik yapmaktansa başka işlerde çalışmayı tercih ederim.	43 25,7	67 40,1	33 19,8	15 9	9 5,4	2.28	1.10	Katılmıyorum	Olumlu
18. Otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir.	24 14,4	61 36,5	49 29,3	27 16,2	6 3,6	2.58	1.03	Katılmıyorum	Olumsuz

Tablo.4'ün Devamı

ANKET SORULARI (TUTUM İFADELERİ)	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	Sonuç	Mesleğe Yönelik Algılama
	n %	n %	n %	n %	n %				
19.İşsiz kalsam da otelcilik yapmam.	88 52,7	63 37,7	11 6,6	4 2,4	1 0,6	1.60	0.76	Hiç Katılmıyorum	Olumlu
20.Otelcilikten nefret ediyorum.	93 55,7	57 34,1	6 3,6	6 3,6	5 3	1.64	0.93	Hiç Katılmıyorum	Olumlu
21.Otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur.	16 9,6	44 26,3	44 26,3	51 30,5	12 7,3	2.99	1.11	Kararsızım	Kararsız
22.Otelciliğin manevi doyumu olmayan bir meslek olduğunu düşünüyorum.	17 10,2	43 25,7	44 26,3	42 25,1	21 12,7	3.04	1.19	Kararsızım	Kararsız
23.Otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu düşünüyorum.	14 8,4	29 17,4	34 20,4	64 38,3	26 15,5	3.35	1.18	Kararsızım	Kararsız
24.Otelcilik mesleğinin insanlığa huzur ve mutluluk verdiğini düşünüyorum.	6 3,6	28 16,8	53 31,7	64 38,3	16 9,6	3.33	0.98	Kararsızım	Kararsız
25.Otelcilik mesleğinin iç huzur ve barışı sağlamada önemli bir unsur olduğunu düşünüyorum.	6 3,6	17 10,2	43 25,7	64 38,3	37 22,2	3.65	1.04	Katılıyorum	Olumlu
26.Örnek bir otelcinin davranışlarını kendimde oluşturmaya çalışıyorum.	13 7,8	16 9,6	23 13,8	81 48,5	34 20,3	3.64	1.14	Katılıyorum	Olumlu
27.Otelcilik mesleğinin toplumdaki ön yargılardan dolayı yıpranması beni çok üzüyor.	5 3	14 8,4	12 7,2	59 35,3	77 46,1	4.13	1.06	Katılıyorum	Olumlu
28.Otelciliğin toplumdaki değerini kaybettiğini düşünüyorum.	21 12,6	34 20,4	19 11,4	54 32,3	39 23,3	3.33	1.36	Kararsızım	Kararsız
29.Otelciliğin toplumdaki konumu bu mesleği sevmemde önemli bir rol oynuyor.	18 10,8	41 24,6	38 22,8	45 26,8	25 15	3.10	1.24	Kararsızım	Kararsız
30.Otelcilik mesleğinin disiplin gerektirmesi beni rahatsız eder.	45 26,9	72 43,1	16 9,6	26 15,6	8 4,8	2.28	1.16	Katılmıyorum	Olumlu
31.Otelciliğin toplumsal barışa önemli katkıları olmasından çok mutlu oluyorum.	2 1,2	14 8,4	18 10,8	68 40,7	65 38,9	4.07	0.96	Katılıyorum	Olumlu
32.Otelciliğin çok keyif alınarak yapılabilecek bir meslektir.	6 3,6	13 7,8	30 18	65 38,9	53 31,7	3.87	1.05	Katılıyorum	Olumlu
33.Otelciliğin özveri gerektirdiğine inanmıyorum.	52 31,1	31 18,6	15 9	33 19,8	36 21,5	2.82	1.57	Kararsızım	Kararsız
34.Otelcilik mesleği bana başkalarına yardım etmeyi hatırlatıyor.	11 6,6	26 15,6	16 9,6	77 46,1	37 22,1	3.61	1.18	Katılıyorum	Olumlu
35.Otelciliğin çok sabır isteyen bir meslek olması beni rahatsız eder.	45 26,9	56 33,5	21 12,6	27 16,2	18 10,8	2.50	1.33	Katılmıyorum	Olumlu
36.Otelcilik mesleği sorumluluk sahibi biri olmamı sağlar.	10 6	10 6	17 10,2	61 36,5	69 41,3	4.01	1.14	Katılıyorum	Olumlu

Araştırmaya katılan öğrencilerin, otelcilik meslek algılamasına ilişkin olumlu görüş bildirdikleri tutum ifadeleri aşağıda gösterilmiştir:

- Otelciliğin insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslektir (A.O.=4,15 , n=76, %45,5).
- Otelcilik yapmayı düşünmem (A.O.=2,59 , n=48, %28,7).
- Otelci olma düşüncesi bile beni tedirgin eder (A.O.=2,05 , n=66, %39,5).
- Otelcilik mesleğini çok seviyorum (A.O.=3,50 , n=67, %40,1).
- Otelcilik sıkıcı bir meslektir (A.O.=2,11 , n=66, %39,5).
- Otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum (A.O.=2,43 , n=62, %37,1).
- İstedğim işletmede çalışabileceğimi bilsem de otelcilik yapmam (A.O.=2,07 , n=54, %32,3).
- Parasal yönden cazip olsa da otelci olmayı tercih etmem (A.O.=2,01 , n=65, %38,9).
- Otelci sözcüğünü duymak bile beni huzursuz ediyor (A.O.=1,83 , n=64, %38,3).
- Hayatta seçmeyi düşünebileceğim en son meslek otelciliktir (A.O.=2,08 , n=65, %38,9).
- Otelcilik yapmaktansa başka işlerde çalışmayı tercih ederim (A.O.=2,28 , n=67, %40,1).
- İşsiz kalsam da otelcilik yapmam (A.O.=1,60 , n=88, %52,7).
- Otelcilikten nefret ediyorum (A.O.=1,64 , n=93, %55,7).
- Otelcilik mesleğinin iç huzur ve barışı sağlamada önemli bir unsurdur (A.O.=3,65 , n=64, %38,3).
- Örnek bir otelcinin davranışlarını kendimde oluşturmaya çalışıyorum (A.O.=3,64 , n=81, %48,5).
- Otelcilik mesleğinin toplumdaki ön yargılardan dolayı yıpranmasına çok üzülüyorum (A.O.=4,13 , n=59, %35,3).
- Otelcilik mesleğinin disiplin gerektirmesi beni rahatsız eder (A.O.=2,28 , n=72, %43,1).
- Otelciliğin toplumsal barışa önemli katkıları olmasından çok mutlu oluyorum (A.O.=4,07 , n=68, %40,7).
- Otelciliğin çok keyif alınarak yapılabilecek bir meslektir (A.O.=3,87 , n=65, %38,9).
- Otelcilik mesleğin bana başkalarına yardım etmeyi hatırlatıyor (A.O.=3,61 , n=77, %46,1).
- Otelciliğin çok sabır isteyen bir meslek olması beni rahatsız eder (A.O.=2,50 , n=56, %33,5).
- Otelcilik mesleği sorumluluk sahibi olmayı sağlar (A.O.=4,01 , n=61, %36,5).

Araştırmaya katılan öğrencilerin, otelcilik meslek algılamasına ilişkin olumsuz görüş bildirdikleri tutum ifadeleri aşağıda gösterilmiştir:

- Kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum (A.O.=1,94 , n=76, %45,5)

- Otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum (A.O.=2,09 , n=70, %41,9).
- Hangi koşullar altında olursa olsun otelcilik yaparım (A.O.=2,52 , n=59, %35,3).
- Otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir (A.O.=2,58 , n=61, %36,5).

Araştırmaya katılan öğrencilerin, otelcilik meslek algılamasına ilişkin kararsız kaldıkları tutum ifadeleri aşağıda gösterilmiştir:

- Yaşam planlarımı yapmada otelcilik mesleğinden yararlanıyorum (A.O.=3,08 , n=32, %19,2).
- Bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim (A.O.=3,09 , n=79, %47,3).
- Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum (A.O.=2,89 , n=76, %45,5).
- Otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur (A.O.=2,99 , n=44, %26,3).
- Otelciliğin manevi doyumu olmayan bir meslek olduğunu düşünüyorum (A.O.=3,04 , n=44, %26,3).
- Otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu düşünüyorum (A.O.=3,35 , n=34, %20,4).
- Otelcilik mesleğinin insanlığa huzur ve mutluluk verdiğini düşünüyorum (A.O.=3,33 , n=53, %31,7).
- Otelciliğin toplumdaki değerini kaybettiğini düşünüyorum (A.O.=3,33 , n=19, %11,4).
- Otelciliğin toplumdaki konumu bu mesleği sevmemde önemli bir rol oynuyor (A.O.=3,10 , n=38, %22,8).
- Otelciliğin özveri gerektirdiğine inanmıyorum (A.O.=2,82 , n=15, %9).

Buna göre, araştırmaya katılan öğrenciler, otelcilik meslek algılamasına ilişkin kendilerine yöneltilen 36 sorudan; 22 tanesine olumlu görüş bildirdikleri, 4 tanesine olumsuz görüş bildirdikleri ve 10 tanesinde kararsız kaldıkları görülmüştür. Dolayısıyla, öğrencilerin otelcilik mesleğine yönelik algılamalarının ağırlıklı ortalaması olumludur. Araştırma sonucuna göre H_0 hipotezi reddedilmiştir. Öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları olumludur.

7.3. Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık (H_2) olup olmadığını aramak amacı ile uygulanan t Testinin sonucu Tablo.5'te gösterilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, %5 anlamlılık düzeyinde; 6, 7, 9, 12 ve 23. tutum ifadeleri için H_0 hipotezi reddedilmiştir. Bu tutum ifadeleri ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür.

Tablo.5: Öğrencilerin Otelcilik Mesleğine İlişkin Algılamalarının Cinsiyete Göre t Testi İle Karşılaştırılması

Tutum İfadesi	Cinsiyet	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma	t	p
6.Otelcilik sıkıcı bir meslektir.	Erkek	92	2.2826	2.21643	2.03	0.04
	Kız	75	1.9200	1.04958		
7.Bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim.	Erkek	92	2.8913	0.98847	3.01	0.00
	Kız	75	3.3467	0.95143		
9.İstediğim işletmede çalışabileceğimi bilsem de otelcilik yapmam.	Erkek	92	2.2500	1.28922	2.15	0.03
	Kız	75	1.8667	0.93481		
12.Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum.	Erkek	92	2.7500	1.04435	1.99 4	0.04
	Kız	75	3.0667	0.99095		
23.Otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu düşünüyorum.	Erkek	92	3.6304	1.07639	3.46 3	0.00
	Kız	75	3.0133	1.22467		

SD= 165

p<0.05

Tablo.5'te öğrencilerin cinsiyetleri ile aralarında anlamlı farklılıklar bulunan tutum ifadeleri görülmektedir. Buna göre:

- Anketin 6. sorusunda yer alan "Otelcilik sıkıcı bir meslektir." tutum ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde; erkek öğrenciler, otelcilik mesleğini kız öğrencilere oranla daha sıkıcı görmektedirler.
- Anketin 7. sorusunda yer alan "Bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim." tutum ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde; kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla otelcilik mesleğini daha çok yapmak istedikleri görülmektedir.
- Anketin 9. sorusunda yer alan "İstediğim işletmede çalışabileceğimi bilsem de otelcilik yapmam." tutum ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde; kız öğrenciler, erkek öğrencilere oranla otelcilik mesleğini yapmada daha kararlı oldukları görülmektedir.
- Anketin 12. sorusunda yer alan "Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum." tutum ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde; kız öğrenciler, erkek öğrencilere oranla otelciliği kendileri için en uygun meslek olarak düşündükleri görülmektedir.
- Anketin 23. sorusunda yer alan "Otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu düşünüyorum." tutum ifadesine verilen yanıtlar incelendiğinde; erkek öğrencilerin kız öğrencilere nazaran daha büyük oranda bu mesleğin insanlık menfaatine olduğunu düşünmektedirler.

7.4. Mezun Olunan Lise Türü Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılamaları ile mezun oldukları lise türü arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık (H_3) olup olmadığını aramak amacı ile uygulanan Tek Yönlü Varyans Analizinin (One Way Anova) sonuçları Tablo.6'da gösterilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, %5 anlamlılık düzeyinde H_0 hipotezi 1, 4, 8, 12, 13, 14, 18 ve 21. tutum ifadeleri için reddedilmiştir. Bireylerin mezun oldukları lise türü ile söz konusu tutum ifadeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu farklılıkların hangi gruplar (mezun olunan lise türleri) arasında gerçekleştiğinin karşılaştırılması için uygulanan Post Hoc testlerinden Tukey testinin sonucu ise Tablo.7'de gösterilmiştir.

Tablo.6: Öğrencilerin Otelcilik Mesleğine İlişkin Algılamalarının Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Tek Yönlü Varyans (One Way Anova) Analizi İle Karşılaştırılması

Tutum İfadesi	Okul Türü	Serbestlik Derecesi	Kareler Toplamı	Kareler Ortalaması	F	p
1.Otelciliğin insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum.	Gruplararası	3	8.250	2.750	3.942	0.010
	Grup İçi	163	113.702	0.698		
	TOPLAM	166	121.952	-		
4.Otelcilik mesleğini çok seviyorum.	Gruplararası	3	10.853	3.618	3.297	0.022
	Grup İçi	163	178.883	1.097		
	TOPLAM	166	189.737	-		
8.Otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum.	Gruplararası	3	12.914	4.305	3.050	0.030
	Grup İçi	163	230.044	1.411		
	TOPLAM	166	242.958	-		
12.Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum.	Gruplararası	3	10.796	3.599	3.549	0.016
	Grup İçi	163	165.264	1.014		
	TOPLAM	166	176.060	-		
13.Kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum.	Gruplararası	3	19.221	6.407	8.077	0.000
	Grup İçi	163	129.294	0.793		
	TOPLAM	166	148.515	-		
14.Otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum.	Gruplararası	3	14.393	4.798	5.629	0.001
	Grup İçi	163	138.065	0.852		
	TOPLAM	166	152.458	-		
18.Otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir.	Gruplararası	3	8.913	2.971	2.853	0.039
	Grup İçi	163	169.746	1.041		
	TOPLAM	166	178.659	-		
21.Otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur.	Gruplararası	3	17.550	5.850	5.033	0.002
	Grup İçi	163	189.444	1.162		
	TOPLAM	166	206.707	-		

SD=165
p<0.05

Tablo. 7: Gruplar Arası (Mezun Olunan Lise Türü) Farklılıkların Tukey Testi İle Karşılaştırılması

Tutum İfadesi	Mezun Olunan Lise Türü	N	Aritmetik Ortalama	Standart Sapma
1.Otelciliğin insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum.	Genel Lise	93	4.1290	0.89959
	Anadolu/Süper Lise	16	4.3125	0.60208
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	4.4211	0.59872
	Diğer Meslek Lisesi	20	3.6500	1.03999
	TOPLAM	167	4.1557	0.85712
4.Otelcilik mesleğini çok seviyorum.	Genel Lise	93	3.3011	1.07121
	Anadolu/Süper Lise	16	3.6250	0.95743
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	3.9211	0.91183
	Diğer Meslek Lisesi	20	3.6000	1.23117
	TOPLAM	167	3.5090	1.06911
8.Otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum.	Genel Lise	93	2.5269	1.21218
	Anadolu/Süper Lise	16	2.9375	1.43614
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	1.9737	0.94402
	Diğer Meslek Lisesi	20	2.4500	1.27630
	TOPLAM	167	2.4311	1.20979
12.Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum.	Genel Lise	93	2.7097	0.98445
	Anadolu/Süper Lise	16	2.8750	1.14746
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	3.3421	1.07241
	Diğer Meslek Lisesi	20	2.9000	0.85224
	TOPLAM	167	2.8922	1.02986
13.Kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum.	Genel Lise	93	1.7097	0.77433
	Anadolu/Süper Lise	16	1.9375	0.99791
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	2.5526	1.05772
	Diğer Meslek Lisesi	20	1.9000	0.96791
	TOPLAM	167	1.9461	0.94587
14.Otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum.	Genel Lise	93	1.8925	0.87802
	Anadolu/Süper Lise	16	2.1875	1.10868
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	2.6216	0.92350
	Diğer Meslek Lisesi	20	2.0000	0.97333
	TOPLAM	167	2.0964	0.96124
18.Otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir.	Genel Lise	93	2.4301	1.03628
	Anadolu/Süper Lise	16	2.5000	0.96609
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	3.0000	1.03975
	Diğer Meslek Lisesi	20	2.5500	0.94451
	TOPLAM	167	2.5808	1.03743
21.Otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur.	Genel Lise	93	2.7527	1.05970
	Anadolu/Süper Lise	16	2.9375	1.12361
	Anadolu Otelcilik Turizm M.L.	38	3.5526	1.05772

	Diğer Meslek Lisesi	20	3.1000	1.16529
	TOPLAM	167	2.9940	1.11667

Buna göre:

- Anketin 1. sorusunda yer alan “Otelciliğin, insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise diğer meslek lisesi öğrencilerinde gerçekleşmiştir.
- Anketin 4. sorusunda yer alan “Otelcilik mesleğini çok seviyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.
- Anketin 8. sorusunda yer alan “Otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım Anadolu/süper lise mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir. Otelciliğin kendilerine göre bir meslek olduğunu en çok otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrenciler düşünmektedirler.
- Anketin 12. sorusunda yer alan “Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.
- Anketin 13. sorusunda yer alan “Kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.
- Anketin 14. sorusunda yer alan “Otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.
- Anketin 18. sorusunda yer alan “Otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve

turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.

- Anketin 21. sorusunda yer alan “Otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur.” tutum ifadesi ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Bu ifadeye en çok katılım otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrencilerinde, en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerinde gerçekleşmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, Gaziantep Üniversitesi, Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksekokulu, Turizm ve Otel İşletmeciliği Programı’nda 2007-2008 akademik yılında eğitim gören öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin algılarını belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğrenciler, otelcilik meslek algılamasına ilişkin kendilerine yöneltilen 36 sorudan; 22 tanesine olumlu görüş bildirdikleri, 4 tanesine olumsuz görüş bildirdikleri ve 10 tanesinde kararsız kaldıkları görülmüştür. Dolayısıyla, öğrencilerin otelcilik mesleğine yönelik algılarının ağırlıklı ortalaması olumludur. Araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin otelcilik mesleğine ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında 5 tutum ifadesinde, mezun oldukları lise türü arasında ise 8 tutum ifadesinde istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar aşağıda gösterilmiştir:

- Araştırmaya katılan öğrencilerin genel eğiliminin otelcilik mesleğini sevdiği ve bu mesleğe karşı ilgi duydukları şeklindedir. Bu sonuç; öğrencilerin kendilerine yöneltilen otelcilik meslek algılamasını belirlemeye yönelik 36 soruluk anketin 22 sorusuna olumlu, 4 sorusuna olumsuz ve 10 sorusuna kararsız görüş bildirmelerine dayanmaktadır.
- Öğrencileri bu mesleği icra etmede güdüleyen en önemli faktörün cazip ekonomik şartların olmadığı sevindirici bir sonuç olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, otelciliğin öğrencilerin hayallerini süsleyen bir meslek olmadığı ve bu meslek için yaratıldıklarını düşünmedikleri de görülmektedir. “Hangi koşullar altında olursa olsun bu mesleği yaparım” sorusuna gösterdikleri tepki de bu sonucu destekler niteliktedir.
- Öğrenciler, otelcilik mesleğinin toplumsal yaşama katkısı ve manevi doyuma yönelik unsurları noktasında, olumsuz bir tutuma sahip olmadıkları gibi olumlu bir tutuma da sahip değillerdir. Bu noktada çekimser kalmaktadırlar. Bu durumun, genç ve tecrübesiz olmaları ile kişilik gelişimlerinin henüz tamamlanmadığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

- Araştırmaya katılan öğrencilerin mesleği içselleştirmede benimsedikleri kişiyi kendilerine örnek ve model olarak aldıkları görülmektedir. İyi bir modelin mesleği anlama ve öğrenmede henüz yolun başında olan bu öğrencilere çok şey katacağı düşünülmektedir.
- Öğrenciler, otelcilik mesleğinin toplumda ön yargılardan dolayı olumsuz bir imaja sahip olduğunu ve yıprandığını düşünmekle beraber, otelciliğin toplumdaki değerini kaybettiği ve bu durumunda meslek sevgisine olan etkisinde çekimser bir tutum sergilemektedir.
- Öğrenciler, mesleğin başarılı bir şekilde icrası esnasında ihtiyaç duyduğu disiplin, sabır ve sorumluluk konularında bilinçli ve hazırlıklı olmalarına rağmen otelciliğin özveri gerektirdiği konusunda kararsız bir tavır sergiledikleri görülmektedir.
- Öğrencilerin araştırmanın en kritik sorularından biri olan, “Benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum” sorusuna “Kararsızım” cevabını verdikleri görülmektedir. Bu durumu öğrencilerin daha profesyonel iş hayatına atılmadan, öğrenimleri esnasında mesleği bir bütünsellik içerisinde algılayamamaları, çoğu şeyi şimdiden tam olarak kestirememelerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. “Bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim” sorusunun ağırlıklı ortalamasının “Kararsızım” şeklinde ortaya çıkması bu durumunun bir yansıması olarak değerlendirilmektedir.
- Araştırma sonuçlarına göre, sadece “İşsiz kalsam da otelcilik yapmam” ve “Otelcilikten nefret ediyorum” soruları öğrencilerin çok net bir şekilde “Hiç katılmıyorum” ortalamasına sahip iki sorudur. Bu sonuç otelcilik mesleği açısından memnuniyet vericidir.
- “Yaşam planlarımı yapmada otelcilik mesleğinden yararlanıyorum” sorusunun ağırlıklı ortalaması “Kararsızım” şeklinde ortaya çıkmıştır. Üniversite düzeyinde eğitim gören öğrencilerden elde edilen bu sonuç, meslek-yaşam paralelliğinin oluşturulması adına olumsuz bir sonuç şeklinde değerlendirilmektedir.
- “Otelcilik sıkıcı bir meslektir, bütün zorluklarına rağmen otelci olmayı tercih ederim, istediğim işletmede çalışabileceğimi bilsem de otelcilik yapmam, benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum ile otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu düşünüyorum.” tutum ifadeleri ile öğrencilerin cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğrenciler otelcilik mesleğini kız öğrencilere oranla daha sıkıcı buldukları, kız öğrenciler bu mesleği yapmada daha çok istekli ve kararlı oldukları görülmektedir. Ancak erkek öğrenciler, otelcilik mesleğinin insanlık menfaatine olduğunu kız öğrencilere oranla daha çok katılmaktadırlar. Turizm sektöründe

erkeklere yüklenen görev ve sorumluluğun ile erkek personelin çalışma koşullarının ağırlığı, bayan personelin daha ön planda olması ve genellikle masa başı işlerde istihdam ediliyor olmasının bu sonuçları doğurduğu düşünülmektedir.

- “Otelciliğin insanlara ilgi ve sevgi gösterebilmek bakımından iyi bir meslek olduğunu düşünüyorum, otelcilik mesleğini çok seviyorum, otelciliğin bana göre bir meslek olmadığını düşünüyorum, benim için en uygun mesleğin otelcilik olduğuna inanıyorum, kendimi küçüklüğümden beri otelci olmak için hazırlıyorum, otelci olmak için yaratıldığıma inanıyorum, otelcilik hayallerimi süsleyen bir meslektir ile otelcilik mesleğine büyük hayranlık duymuşumdur.” tutum ifadeleri ile öğrencilerin mezun oldukları lise türü arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir. Otelcilik ve turizm meslek lisesinden mezun olan öğrencilerin bu mesleği daha çok sevdikleri, benimsedikleri ve hatta öğrenimleri esnasında içselleştirdikleri, bu meslek vesilesiyle diğer insanları daha yakından tanıdıkları ve ilgi gösterdikleri görülmektedir. Mesleğe gösterdikleri ilgi, sevgi ve benimseme konularına en az katılım ise genel lise mezunu öğrencilerde görülmektedir. Otelcilik ve turizm meslek lisesi mezunu öğrenciler, orta öğretimleri esnasında meslek sevgisi, benimseme ve sahip çıkma konularında iyi yetiştirildikleri, genel lise mezunu öğrencilerin ise hasbel kader bu mesleği seçtikleri ya da seçmek zorunda kaldıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya yönelik öneriler aşağıda gösterilmiştir:

- Turizm eğitimi gören öğrencilere kazandırılması gereken öncelikli tutum; mesleki ve teknik bilgiden ziyade, meslek sevgisidir. Bu konuda, okulda öğretim elemanlarına, staj ve uygulamalı eğitim çalışmalarında ise her kademedeki sektör çalışanları ile usta öğreticilere önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.
- Öğrencilerin çoğu otelcilik mesleğiyle İlk defa ÖSYS kılavuzunda tanışmaktadır. Dolayısıyla ülke ekonomisi ve toplumsal yaşama önemli katkılar sağlayan turizm sektöründe rekabette öne çıkabilmek ve daha fazla kazanımlar elde edebilmek için ülke insanlarına ilköğretimden başlayarak turizm eğitimi verilmeli, bu sektör tanıtılmalı ve turizm bilincinin aşılması sağlanmalıdır.
- Turizm eğitimi veren her düzeydeki eğitim kurumuna, otelcilik mesleğinin psiko-sosyal ve tinsel boyutlarını kavrayabilecekleri dersler konulmalıdır. Sözelimi lisans ve ön lisans düzeyinde turizm eğitimi veren kurumlarda seçmeli “Turizm sosyolojisi” dersi zorunlu hale getirilerek işe başlanabilir. Bu konuda öğretim elemanlarına önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir.
- Öğrencilerin staj ve uygulama eğitimi gördükleri turizm işletmeleri büyük bir özen ve dikkatle seçilmeli, burada çalışan her düzeydeki işgörenin mesleki ve

teknik donanımı kadar kişilik ve tutumuyla da örnek bir model olmasına mümkün olduğunca itina gösterilmelidir.

- Otelcilik mesleğinin sadece masaya yiyecek-içecek götürmek, oda temizlemek vb. olmadığı, belli bir plan ve sistem içerisinde; devlet, sektör, Sivil Toplum Örgütleri ve medya işbirliği ve dayanışmasıyla kamuoyuna işlenmeli, olumsuz ön yargı ve düşünceler ikna yoluyla yok edilmelidir.
- Turizm eğitimi veren her kurumda mümkünse daha önce sektör tecrübesi olan, bu mesleğin zorluk ve işleyişine vakıf bir çeşit danışman görevlendirilmeli, teorik ve pratik eğitimin her aşamasında öğrencilere çözüm önerileri getirmeli ve sorunları konusunda onlara yardımcı olmalıdır. Bu sayede, bir anlamda meslek-yaşam dengesinin kurulması da sağlanmış olacaktır.

KAYNAKÇA

Akyol, A. ve Aslan, D. (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (2), 51-60.

Büyüköztürk, Ş. (2002). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çoban, A. E. (2005). Lise son sınıf öğrencilerinin mesleki olgunluk düzeylerinin yordayıcı bazı değişkenlere göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (10), 39-54.

Ehtiyar, R. ve Üngüren E. (2008). Turizm eğitimi alan öğrencilerin umutsuzluk ve kaygı seviyeleri ile eğitime yönelik tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesine yönelik bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (1), 159-181.

Halıcı, A. ve Delil Y. (2003). Büro yönetimi öğrencilerinin mesleki algılamalarına yönelik bir uygulama. *Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi*, (1), 22-37.

Koko, J. ve Guerrier, Y. (1994). Overeducation, underemployment and job satisfaction: a study of finnish hotel receptionist, *International Journal of Hospitality Management*, 13(4), 375-386.

Koyuncu, M. (2000). Turizm işletmeciliği ve otelcilik yüksekokulu öğrencilerinin turizm işletmeleri yöneticilerinden beklentileri. *Erciyes*

Üniversitesi Turizm İşletmeciliği ve Otelcilik Yüksekokulu Kapadokya Toplantıları VII, 24-35.

Kuşluvan, S. ve Kuşluvan, Z. (2000). Perceptions and attitudes of undergraduate tourism students towards working in the tourism industry in Turkey. *Tourism Management*, 251-269.

Kuzgun, Y. (2000). *Meslek danışmanlığı*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Murat, M. ve Uygun, Ö. (2004). Polislik mesleğine ilişkin tutum ölçeği geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, (3), 64-71.

Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Eskişehir: Kaan Kitapevi.

Pallant, J. (2001). *SPSS survival manual a step-by-step guide to data analysis using spss for windows*. Philadelphia: PA Open University Press.

Savickas, M. L. (1990). The use of career choice measures in counseling practice. *Testing in Counseling Practice*, 373-417.

Seligman, L. (1980). *Assessment in developmental career counseling and assessment*. Cranston: The Carroll Press.

Ural, A. ve Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel araştırma süreci ve spss ile veri analizi*. Ankara: Detay Yayıncılık.

The Conceptions of Hotel Management Profession of The Students Studying in Tourism and Hotel Management Program

Basic needs of human being has not changed in a great deal throughout ages. However, the objects to meet their needs and the ways to obtain them have undergone, and still undergoing, enormous changes. During the hunting and collecting era, they invented the barter system, exchanging their extra goods with the ones they needed. Invention of money as means of exchanging enabled to produce more than they needed and provide different goods from different sources easily. By means of this, supplying their needs from the others gave way to cooperation and this caused different crafts and jobs to emerge. A job is defined as a combination of activities done to produce useful properties and services for humanity in return for earning money, gained by taking certain trainings, and depends on systematic knowledge and skill (Kuzgun, 2001:1-3).

When a job is chosen according to one's interests, talents, values, expectations, and character qualities, it affects the person's mental health and professional and private life positively, and it contributes the quality and standards of his/her life. (Seligman, 1980; Savickas, 1990).

Perception is one's receiving the effects of occurrences and objects around him through his sense organs and getting aware of them. The importance of perception comes out by shaping behaviors of people. Perception of students regarding the majors they study or graduate from is especially important as it will form the bases their organizational behaviors. Determining and putting forward the perception of the features of a job by students getting trained in that field is one of the important indicators of whether that job is conveyed to the society properly or not (Halıcı ve Delil, 2003:22).

In this research, it is aimed to classify the department of Tourism and Hotel Business Management of Gaziantep university Tourism and Hotel Business Vocational High School students perceptions about hotel business profession and to figure out whether there are any meaningful difference in the perceptions of students according to gender and the kind of university they have graduated.

This survey was conducted in over 167 students by the department's faculty members' by providing students to fill the surveys in classroom setting.

The survey consists of two parts. In the first part students' gender and the type of degree they receive are written; in the second part there are 36 questions that measure the attitude expressions to evaluate their perceptions about hotel business profession perception. This survey is in the form of 5 grading Likert type.

In the analysis of the findings of the questionnaire, the frequency and percentage tables of the information about gender and the type of degree; in the analysis of gradable ideas in the second part of the questionnaire, standard deviation, arithmetic average relating to participation degree of participants' answers to the questionnaire.

Students who participated in the survey, replied as affirmative to the 22 questions of 36 questions, 4 of them answered negatively and ten were ambivalent. So, the students' perceptions of hotel business profession' weighted average is positive. According to the result of the questionnaire, the H0 hypothesis was abnegated. Students' perceptions of hotel business profession is positive. In an aim to research whether there is a meaningful discrepancy (H2) between students' perceptions of hotel business profession and their gender, the test results are shown in chart 5. According to the findings, in 5 % level of significance, for the 6, 7, 9, 12, and 23 statements Ho hypothesis is rejected. There is a statistical significant difference between the statements and the students' gender.

Results of One Way Anova that is applied in order to look for whether there is s statistical significant difference (H3) between students' perceptions concerned with hotel management and high schools they graduated from are shown in chart 6. According to the findings, in 5% level of significance, Ho hypothesis is rejected for 1, 4, 8, 12, 13, 18, and 21 statements. There is a statistical significant difference between the kind of their high school degree and the statements.